

D E K R E T

o tymczasowych przepisach pocztowych.

Na wniosek Rady Ministrów stanowią co następuje:

Art. 1. Poczta, telegraf i telefon są wyłącznością państwową, a wszystkie urządzenia poczty, telegrafu i telefonów należą do państwa i pozostają pod zarządem Ministerstwa Poczty i Telegrafów.

Nikt poza Ministerstwem Poczty i Telegrafów nie ma prawa zaprowadzania urządzeń pocztowych, telegraficznych i telefonicznych.

Bezprawnie założone urządzenia pocztowe, telegraficzne i telefoniczne stają się własnością państwa, o ile nie będą usunięte na koszt winnego.

Art. 2. A. Prawo wyłączności państwowej co do poczty obejmuje:

a) przyjmowanie, b) przewóz i c) doręczanie listów, kart pocztowych, wszelkiego rodzaju czasopism i druków, wydawanych przynajmniej dwa razy do roku, banknotów i rzeczy wartościowych, wysyłanych w formie listów, telegramów i fonogramów.

B. Prawo wyłączności państwowej co do telegrafu i telefonów obejmuje:

a) budowę, b) utrzymanie i c) eksploatację wszelkich urządzeń elektrycznych, służących do przesyłania wiadomości na odległość.

Zastrzeżenia te dotyczą także wszelkich przesyłek, pochodzących z zagranicy.

Wzajemną umową określi, w jakich rozmiarach, w jakich granicach i pod jakimi warunkami odbywać się będzie budowa, utrzymanie i eksploatacja urządzeń telegraficznych i telefonicznych państwowych i prywatnych przedsiębiorstw dróg żelaznych i wodnych.

Art. 3. Wyjęte z pod tego zastrzeżenia są: a) faktury, rachunki i papiery towarowe, dołączane i odnoszące się jedynie do wysyłanych towarów; b) listy i czasopisma, wysyłane przygodnie bez opłaty lub za opłatą przez umyślnego posłańca, o ile w tych wypadkach ani nadawca, ani przynoszący nie trudni się zawodowo zbieraniem, przenoszeniem lub doręczaniem listów i czasopism.

Art. 4. W obrębie jednego miasta lub gminy dozwolone jest wysyłanie listów przez posłańców prywatnych nawet zawodowych. Nie wolno jednak bez osobnego zezwolenia Ministerstwa Poczty i Telegrafów otwierać zakładów dla rozsyłki listów.

Rozsyłka czasopism w obrębie jednego miasta lub gminy nie podlega żadnemu zastrzeżeniu na rzecz państwa.

Art. 5. Za zezwoleniem Ministerstwa Poczty i Telegrafów wolno budować i utrzymywać urządzenia telefoniczne:

- a) właścicielom gruntów w obrębie granic jednego gruntu lub między gruntami od siebie oddzielonemi i należącemi do tego samego właściciela lub połączonemi w jednym zarządzie gospodarczym, o ile odległość ich od siebie nie przynosi 25 klm. w linii powietrznej i o ile przewody nie przechodzą przez drogę publiczną.

Na zamierzoną budowę takich urządzeń winien właściciel gruntu uzyskać zgodę właściwej Dyrekcji Poczty i Telegrafu.

Niepaństwowe urządzenia telefoniczne pozostają pod kontrolą pocztowej władzy administracyjnej co do tego, czy warunki zezwolenia względnie zakres uprawnienia jest utrzymywany i czy urządzenia telegraficzne nie zagrażają bezpieczeństwu publicznemu,

- b) właścicielom domów w obrębie realności dla wewnętrznego użytku.

Art. 6. Wolno urządzać instalacje telegrafu iskrowego przedsiębiorstwom dróg wodnych na statkach dla porozumiewania się z innymi statkami lub stacjami portowymi.

Minister Poczty i Telegrafów może udzielić pozwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw telefonicznych.

Art. 7. Kary za przekroczenie postanowień o państwowej wyłączności pocztowej, telegraficznej i telefonicznej określa osobna ustawa.

Uszkodzenia urządzeń państwowych telegraficznych i telefonicznych podlegają karom po myśli ustawy karno-sądowej.

Art. 8. Przy prowadzeniu sieci telegraficznej i telefonicznej przysługuje państwu i jego organom prawo umieszczania bez odszkodowania obiektów technicznych na publicznych drogach, placach, mostach, wodach i ich brzegach oraz na przestrzeniach kolejowych, tudzież umieszczania obiektów technicznych za odszkodowaniem na prywatnych gruntach i ponad niemi używania dla tych celów nieruchomości prywatnych.

W razie niedojścia do skutku dobrowolnej umowy z prywatnymi właścicielami nieruchomości przysługuje państwu prawo wymuszenia świadczenia w drodze władz administracyjnych.

Kwestje sporne co do wysokości odszkodowania rozstrzyga właściwy sąd na żądanie właściciela nieruchomości.

Art. 9. Każdy ma prawo korzystania z urządzeń pocztowych, telegraficznych i telefonicznych zgodnie z istniejącymi przepisami.

Art. 10. Przy wykonaniu czynności służbowych wszystkie organy instytucji pocztowej, telegraficznej i telefonicznej stoją jako organy państwowe pod osobliwą ochroną prawa, a są obowiązane do zachowania bezwzględnej tajemnicy, tak co do treści przesyłek, jak i co do osoby nadawcy i adresata. Naruszenie tajemnicy karane będzie w drodze administracyjno-pocztowej niezależnie od odpowiedzialności karno-sądowej.

Wyjątki są dopuszczalne tylko na mocy obowiązujących ustaw państwowych.

Art. 11. Ministerstwo Poczty i Telegrafów będzie oznaczało opłaty i będzie określało warunki, pod jakimi ma się odbywać przyjmowanie, przesyłanie i doręczanie rzeczy, objętych w art. 2-im.

Art. 12. Znaczkę wartościową pocztową, telegraficzną i telefoniczną stoją pod osobliwą ochroną prawa, a wszelkie naśladownictwo będzie karane przez władze sądowe z taką samą surowością, jak podrabianie monety.

Art. 13. Nikt nie ma prawa korzystania z bezpłatnego przewozu i doręczania rzeczy, oznaczonych w art. 2-im.

Art. 14. Korespondencja Najwyższej Władzy Państwa i kancelarii Sejmowej, korespondencja wszystkich Ministerstw i korespondencja wszystkich władz i urzędów państwowych cywilnych i wojskowych i powiatowych samorządnych z Ministerstwami jest wolna od opłaty pocztowej i asekuracyjnej (rekomendacyjnej).

Korespondencja władz i urzędów państwowych cywilnych, wojskowych, powiatowych, tudzież samorządnych pomiędzy sobą w wzajemnych stosunkach jest wolna od opłaty pocztowej. Zwolnienia te odnoszą się wyłącznie do korespondencji pozamiejscowej.

Pisma władz i urzędów państwowych i powiatowych samorządnych, adresowane do osób prywatnych, ulegają opłatom pocztowym w pojedynczej wysokości, którą uiszcza odbiorca pisma, nie mający prawa odmowy przyjęcia takiego pisma.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów będzie w wyjątkowych wypadkach udzielać zwolnienia od opłat pocztowych instytucjom dobroczynności publicznej.

Wszelkie służbowe przesyłki pocztowe, telegramy i rozmowy telefoniczne władz i organów pocztowych, telegraficznych i telefonicznych są wolne od opłat.

Wzajemna umowa określa, w jakich rozmiarach i pod jakimi warunkami będzie wolną od opłaty służbowa korespondencja państwowych i prywatnych przedsiębiorstw dróg żelaznych i wodnych.

Art. 15. Przesyłek, powierzonych instytucji pocztowej, nie wolno zająć sądownie ani w jakikolwiek inny sposób prawny, ani obciążyć zastawem, dopóki nie będą oddane adresatowi lub zwrócone nadawcy.

Sposób dokonania oględzin i sekwestracji korespondencji pocztowej i telegraficznej, wysyłanej w imieniu lub nadesłanej na imię osoby, przeciwko której wszczęte zostało postępowanie karne, określają przepisy ustawy postępowania karnego.

Art. 16. Wszelkie lokale, budynki i rzeczy, będące w używaniu poczty i telegrafów i telefonów, są wolne od kwaterek, względnie rekwizycji.

Cały personel poczty, telegrafów i telefonów jest wolny od robocizn publicznych.

Art. 17. Zaprzęgi pocztowe są wolne od drogowego i mostowego myta. Zaprzęgom pocztowym wolno bezpłatnie używać dróg prywatnych, mostów i promów.

Zaprzęgom pocztowym mają na dany sygnał ustępować na drogach wszystkie inne pojazdy.

Zaprzęgom pocztowym w nagłych wypadkach powodzi, zasp śnieżnych i t. p. wolno przejechać przez grunta orne i łąki bez ujmy prawa do żądania należnego odszkodowania prawnego.

Art. 18. Wszelkie władze państwowe i samorządne urzędy, biura i instytucje wojskowe i cywilne mają obowiązek ochrony dobra pocztowego, telegraficznego i telefonicznego i udzielania pomocy w ruchu pocztowym, telegraficznym i telefonicznym i w wykonywaniu czynności urzędowych na żądanie władz, urzędów i organów pocztowych i telegraficznych.

W szczególności odnosi się to do przedsiębiorstw dróg żelaznych, elektrycznych i wodnych, które mają obowiązek dostarczania na stacjach kolejowych względnie portach potrzebnych lokali na urzędy pocztowe, właściwych wozów pocztowych wzgl. kabin na statkach do bezpłatnego przewozu dobra i organów pocztowych i telegraficznych wszystkimi pociągami wzgl. statkami, winny uwzględnić potrzeby instytucji poczt i telegrafów przy budowie i urządzaniu dworców (foksalów), peronów wzgl. portów, winny udzielać organom pocztowym i telegraficznym wolnego dostępu na przestrzeni dróg żelaznych w obrębie stacji i zabudowań kolejowych wzgl. portowych, wreszcie uwzględnić potrzeby ruchu pocztowego przy układaniu rozkładów jazdy (planów rozjazdowych) kolejami wzgl. statkami.

Szczegółowe określenie stosunku będzie przedmiotem osobnych układów władzy pocztowej i telegraficznej z zarządem innych przedsiębiorstw komunikacyjnych.

Art. 19. Wszelkie przedsiębiorstwa przewozowe tak zaprzęgowe jak samoczynne (auta, autobusy i t. p.) są obowiązane na żądanie władz i organów pocztowych i telegraficznych przewozić dobra i organy pocztowe i telegraficzne na warunkach udzielanej koncesji.

Art. 20. Nikomu nie wolno używać znaków (emblematów) poczty, telegrafów i telefonów bez osobnego zezwolenia władzy pocztowej.

Władzom pocztowym przysługuje prawo umieszczania godeł i skrzynek pocztowych na wszystkich budynkach publicznych.

Art. 21. Wszelkie należitości prawne poczty, telegrafu i telefonów z tytułu niezapłaconego lub niedopłaconego porta i innych opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych ściągane będą przymusowo w drodze administracyjnej jak publiczne należitości skarbowe.

Art. 22. Przy koncesjowaniu przez władze administracyjne przedsiębiorstw o prądzie silnym lub o popędzie elektrycznym mają władze pocztowo-telegraficzne opinować o właściwości urządzeń (n. p. instalacji) elektrycznych i o zmianach tych urządzeń.

Art. 23. Rozmiary odpowiedzialności instytucji poczt, telegrafu i telefonów za powierzone jej przesyłki i telegramy będą unormowane ordynacją pocztową i telegraficzną, którą ogłosi Ministerstwo Poczty i Telegrafów.

Art. 24. Wykonanie dekretu powierza się Ministrowi Poczt i Telegrafów.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:

J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:

I. J. Paderewski

Minister Poczt i Telegrafów:

Hubert Linde